

La reforma del procés civil a través de la Llei d'agilitació processal

LES PRINCIPALS NOVETATS QUE INCORPORA LA LLEI 37/2011, DE 10 D'OCTUBRE, DE MESURES D'AGILITACIÓ PROCESSAL, AL PROCÉS CIVIL SÓN L'APLICACIÓ DE LA TÈCNICA MONITÒRIA ALS JUDICIS DE DESNONAMENT PER FALTA DE PAGAMENT, LA SUPRESSIÓ DEL RECURS D'APEL·LACIÓ CONTRA LES SENTÈNCIES QUE ES DICTIN EN JUDICIS VERBALS I QUE NO SUPERIN ELS 3.000 EUROS, LA MODIFICACIÓ DE LES RESOLUCIONS RECURRIBLES EN CASSACIÓ O A TRAVÉS DEL RECURS PER INFRACCIÓ PROCESSAL, EL PROCEDIMENT DELS RECURSOS DEVOLUTIUS I LA SUPRESSIÓ DE LA QUANTIA PER INTERPOSAR EL PROCÉS MONITORI. A CONTINUACIÓ INFORMAREM D'AQUESTES MODIFICACIONS.

Vicente Pérez Daudí
Professor Titular de Dret Processal
Universitat de Barcelona

Marta Sánchez-Ocaña Fernández
Magistrada del Jutjat de Primera Instància
número 2 de L'Hospitalet.

1. L'aplicació de la tècnica monitòria als judicis de desnonament per falta de pagament.

Una de les principals novetats que introdueix la Llei 37/2011, d'agilitació processal, és la reforma de l'article 440.3 LEC. El judici de desnonament per falta de pagament de rendes o quantitats degudes, acumulant o no la pretensió de condemna al pagament de la mateixa, es tramitarà –com fins ara– a través del judici verbal, pe-

rò amb una important novetat que pot evitar la celebració del judici i el dictat de la sentència. La reforma aplica la tècnica monitòria a aquest judici, modificant la seva tramitació.

- Una vegada admesa a tràmit i abans de la vista el Secretari judicial requerirà al demandat perquè en el termini de deu dies desallotgi l'immoble, pagui a l'actor o, en cas de pretendre l'enervació, pagui la totalitat del que deu o posi a la disposició d'aquell en el tribunal o notarialment l'import de les quantitats reclamades en la demanda

i el de les quals degui en el moment d'aquest pagament enervador del desnonament; o en un altre cas comparegui davant aquest i al·legui succintament, formulant oposició, les raons per les quals, segons el seu parer, no deu, en tot o en part, la quantitat reclamada o les circumstàncies relatives a la procedència de l'enervació. El requeriment és més complex que en el monitori ja que tendeix a dues actuacions: que desallotgi i pagui. **Per tant si només paga però no desallotja, s'entendrà enervada l'acció, sempre que fos possible. Si només desallotja però no paga, l'incís sisè del 440.3 preveu que es dictarà decret donant per acabat el judici de desnonament però el demandant podrà instar el despatx d'execució, s'entén respecte de les quantitats degudes quan s'hagin acumulat les dues accions.**

De manera que el que tindrem a continuació serà una execució dinerària en la qual el títol serà el decret donant per acabat el desnonament al costat de la previsió legal que comentem. De la lletra de la llei es desprèn que després de la sol·licitud del demandant el jutjat haurà de dictar una interlocutòria despatxant execució, que es notificarà i davant de la qual cabrà oposició, com en qualsevol altra execució dinerària de títol judicial. Si no s'han acumulat les accions i el demandat desallotja l'immoble, el decret posa fi al judici de desnonament i entenem que no hi haurà posteriors actuacions d'execució, excepte en el cas que l'actor sol·liciti expressament que es mantingui la diligència de llançament a fi que es s'estengui acta de l'estat en què es trobi la finca", a l'empara de l'art. 703.4 modificat per la Llei 19/09.

- Si el demandat no fa res, segons l'incís cinquè del 440.3 "si no atengués el requeriment de pagament o no comparegués per oposar-se o aplanar-se, el Secretari judicial dictarà decret donant per acabat el judici de desnonament i donarà trasllat al demandant perquè insti el despatx d'exe-

La reforma de l'article 440.3 LEC ha de considerar-se positiva, perquè permetrà que sense judici ni sentència s'acabi el procés a través de decret i es llanci al demandat, en la línia de les últimes grans reformes de la llei processal que pretenen descarregar a jutges i magistrats de tasques de tràmit i reservar-los la funció de jutjar i executar el jutjat

cució, bastant per a això amb la mera sol·licitud". S'exigeix per tant la sol·licitud, bastarà un escrit, no caldrà demanda d'execució, però no és suficient la petició d'execució directa en la demanda (art. 549.3, que si és aplicable per al cas de sentència que estimi l'acció de desnonament).

- Si s'oposa al·legant succintament les raons de l'oposició es convocarà la vista del judici verbal, però si no compareix es dictarà sentència sense més tràmit, com fins ara.

El que ha pretès la reforma de l'article 440.3 LEC és evitar les visites dels judicis de desnonament per falta de pagament i el dictat de sentències (en la seva immensa majoria estimatòries). Des d'un punt de vista pràctic es va detectar que tan sols en el 10% d'aquest tipus de procediments existeix oposició, resultant inútil la previsió de la celebració de la vista amb el cost addicional que això implica.

Des d'un punt de vista pràctic d'agilitació aquesta reforma ha de considerar-se positiva, perquè permetrà que sense judici ni sentència s'acabi el procés a través de decret i es llanci al demandat, en la línia de les últimes grans reformes de la llei processal que pretenen descarregar a jutges i magistrats de tasques de tràmit i reservar-los la funció de jutjar i executar el jutjat. En aquest cas, només hi haurà judici si el demandat s'oposa, entenent el legislador que si no s'al·leguen raons pel demandat, no cal la celebració de vista. Per a l'èxit d'aquest nou tràmit serà fonamental la notificació del requeriment que es realitzi. I aquesta és una de les principals traves processals amb la qual ens trobem en els processos de desnonament. Recordem que la llei 19/2009 va reformar recentment l'article 155.3 LEC per considerar que si les parts no han assenyalat en el contracte un domicili per als actes de comunicació, aquest serà amb caràcter general, el de l'habitatge o local arrendat. I l'art. 164 paràgraf 4t també reformat per la llei 19/09 preveïa quan no pogués trobar-se al demandat ni efectuar-li la comunicació als domicilis al fet que es refereix l'art. 155.3, que es procedirà sense més tràmits a fixar la cèdula de citació en el tauler d'anuncis de l'Oficina Judicial. Aquesta possibilitat legal va ser un canvi importantíssim que ha permès acudir a la citació mitjançant edicte i evitar la desesperada "recerca" del demandat per aconseguir la seva citació, amb la consegüent suspensió de la vista assenyalada i la dilació del procediment.

Amb la reforma que ara comentem, **s'introdueix un requeriment, que suposa una mica més que una mera citació o notificació, i que ha de fer-se en forma personal segons tradicionalment s'ha entès.** El nou art. 440.3 diu que "el requeriment es farà en la forma prevista en l'art. 161 de la LEC", que preveu la comunicació per mitjà de lliurament de còpia de la resolució o cèdula a la seu del tribunal o al domicili del destinatari.

Per tal de no minvar les garanties i alhora no frustrar la finalitat pretesa amb aquesta reforma i la duta a terme per la Llei 13/09, caldrà con- jugar adequadament la pràctica del requeriment que haurà d'intentar-se en la forma prevista en l'art. 161 i la possibilitat de notificació i cita- ció per a la vista fixant la cèdula en el tauler d'anuncis, tal com permet l'art. 164 in fine.

2.

La modificació dels recursos: resolucions recurribles i el procediment dels recursos devolutius.

Una altra de les reformes ha estat la limitació de les resolucions recurribles. La Llei 37/2011, de 10 d'octubre, ho modifica des d'una triple perspectiva:

- Suprimeix el recurs d'apel·lació contra sentències dictades en ju- dicials verbals que es tramitin per la quantia i no superin els 3.000 euros.

- Eleva la quantia de les sentèn- cies recurribles en cassació a aquells processos que excedeixin de 600.000 euros, però permet expressament que s'al·legui la con- currència d'interès casacional en la resta de processos.

- Suprimeix el recurs de reposició previ al recurs de queixa.

De forma paral·lela **es modifica la tramitació del procediment dels re- cursos devolutius unificant l'escrit de preparació i d'interposició del recurs.** A partir de l'entrada en vigor de la Llei haurà de realitzar-se en el termini de 20 dies des de la notifi- cació de la sentència.

Aquesta reforma té incidència en al- tres institucions com l'execució de la sentència i les mesures cautelars.

En relació amb l'execució de la sen- tència la Llei 37/2011, de mesures d'agilitació processal, modifica els articles 527.1 i 535.2 LEC per esta- bllir que l'execució provisional podrà demanar-se en qualsevol moment des de la notificació de la resolució

en què es tingui per interposat el ter- mini del recurs devolutiu o, si escau, des del trasllat a la parteix apel·lant de l'escrit de l'apel·lat adherint-se al recurs i sempre abans que hagi re- caigut sentència en aquest.

La Llei 37/2011, de mesures d'agilita- ció processal, també reforma l'arti- cle 744 LEC, establint expressament que el recurrent ha de sol·licitar el manteniment o adopció de noves mesures cautelars en l'escrit d'inter- posició del recurs d'apel·lació.

3.

Altres reformes realitzades per la Llei 37/2011, de 10 d'octubre, de Me- sures d'Agilitació Processal.

Altres reformes que realitza la Llei en la LEC són les següents:

- La taxa per a l'exercici de la potes- tat jurisdiccional s'inclou en el con- cepte de despeses del procés.

- Es modifica la conversió de l'execu- ció hipotecària en execució ordinària regulada en l'article 579 LEC, preve- nint expressament que en aques- ta es despatxarà execució, amb el que l'executat podrà oposar-se a la mateixa.

- Es modifica el procediment apli- cable per tramitar les terceries de domini i de millor dret, que serà a través del judici verbal.

- Es modifiquen els processos es- pecials per a la tutela del crèdit i s'acull expressament l'arrendament de béns mobles.

- S'introdueix el caràcter preferent en els processos sobre capacitat, filiació, matrimoni i menors en els casos en què algun dels interessats sigui un menor.

- Se suprimeix el límit quantitatiu en el procés monitori.

Finalment, la Llei 37/2011, de 10 d'oc- tubre (BOE d'11 d'octubre 2011), ha entrat en vigor als 20 dies de la seva publicació.